

1. MORSKE ZGODBE

a. Vražji trilček v času plime

Na rtu se že dolga stoletja iz morja dviga Piran. Mesto, sestavljeno iz tisoč hiš, ki si tesno druga ob drugi sledijo do vrha hriba, kjer kraljuje cerkev z bronastim svetnikom na zvoniku. Ta natančno kaže, kam piha veter. Staro mestno jedro že od pamtiveka prijateljuje z morjem, ki ga obliva s treh strani. Včasih se zlije kar v mesto, buta ob njegove hiše, a mesto se ne da.

Podobno kot mesto in morje tudi plima in oseka živita skupaj. Diametralno nasprotna, ampak tako je. Nasprotja se privlačijo. Plima je od oseke venomer zahtevala, da se umakne, oseka pa, kot da je ne sliši. Oseki so se pritoževale tudi morske živalice v mendraču (notranji, manjši del пристanišča). Predvsem klapavice so bile zelo glasne, češ da jim bo zmanjkalo kisika v tisti mlakuži, ki jo držijo v sebi, da lahko preživijo oseko in dočakajo plimo. A oseka se ne da. Potrpljenje, drage živalice. Ko pride luna na nebo, takrat pride tudi plima. Majhni babici, ribici z izbuljenimi očmi, ni bilo jasno, kaj ima luna veze z morjem in plimo. Glavač jo okrega, da tako ali tako ne more vedeti, če je pa nič ne zanima. Babica se ne da: kako pa naj to ve? V mendraču pač ne more imeti širokega obzorja niti si ga ne more pridobiti. Vse, kar lahko ona spozna, so zavržene gume, pločevinke od piva, škornji ipd. na dnu morja. Če bi jo zanimalo, bi se že naučila, meni glavač, ki začne sanjariti. Tako se je on naučil, da sredi piranskega trga stoji en krasen violinist, ki igra tako lepo glasbo. Vse, kar si želi, je, da bi ga vsaj enkrat lahko šel poslušat. In res ... Morje zopet začne udarjati v Piran, plima naraste nekoliko preveč in živali se znajdejo na sredi Tartinijevega trga. Glavač ves navdušen posluša Vražji trilček, medtem ko rakovice bežijo nazaj v morje. Glavača plimno morje premetava sem in tja, tako se enkrat znajde na suhem, drugič v luži morja. Vsakič, ko se znajde na suhem, se ustraši, zato si zaželi, da bi ga morje sedaj odplaknilo domov. Kmalu ga zanese v odtočni kanal med ploščicami trga, skozi rešetke in v črni kanal. Od tam ga tok odnese direktno pred babico. Ves ponosen ji pove, da je bil na Tartinijevem trgu, kjer je poslušal koncert. Vse zasluge, da je slišal Vražji trilček, pripíše plimi, saj če ne bi bilo nje, ga ne bi nikoli slišal ne doživel.

b. Izpolnjena želja morskega črva

Do napol zasute luknje v blatnem dnu sta hkrati prišla morska zvezda in morski volek, ampak oba s svojo hitrostjo, to je zeeelo počasi. No, volek je prišel malo hitreje, ker ga je ribič po pomoti ujel v mrežo in ga, ker je bil neuporaben, vrgel nazaj v morje. Točno zraven zvezde. Po začetnem pozdravu se je zraven njiju začel delati vulkan. Kmalu je bilo jasno, zakaj. Iz dna je namreč pokukal morski črv, pošast, ki nima ne glave ne repa, ampak samo usta in telo. Grdo bitje. *Telo je dolgo kot kača, sestavljeno iz členkov in polno migetajočih ščetin. Na koncu tega telesa so gromozanska usta, ki so ena sama okrogla čeljust, okrog in okrog polna zob. Oči sploh nima, a vseeno vidi. Ta pošast živi v rovu v mulju (to je v morskem blatu) in pride ven samo, kadar je lačna.* In ta pošast ima ime: Eunice Gigantea.

Zvezdi se je malo za malo zdelo, da je pokukal ven brez pozdrava. Kar začel je govoriti in govoriti, kako ima rad človeške iztrebke in kako razočaran je, da ne vidi nobene hrane. Pogovor je stekel bolj v zbadljivem tonu ... Zvezda je zaradi črvovega nastopaštva črva okrcnila, češ, aja, ti si tisti, ki te uporabljajo za vabo ribam ... Eunice, totalno neprizadet, odgovori ribi, da ga ne moti, če ga lovijo ribe, bolj se mu ne zdi prav, da ga za hrano izkoriščajo ljudje, ki ga ujamejo, nataknejo na trnek, da ulovijo

ribe zase. Zvezda mu ne more oporekati, tudi ona namreč ne mara ljudi. Kopalci jo nabirajo zato, da jo posušijo in jo imajo za spominek. Volek je bil zadovoljen, da je volek, saj njega pa ljudje vržejo kar nazaj v morje. Jedli so ga le davno tega, v starih časih, ko je bila res velika revščina. To pa je bilo vse od pogovora. Nadaljeval je le še črv, zvezda in volek pa sta utihnili. Tako je trajalo do večera, ko so vsi trije zaslišali zvok motornega čolna. Ustavil se je natanko nad njimi. S čolna se je proti dnu spustila nekakšna vrv s kepasto vrečko na koncu. Iz nje se je razširjal močan vonj ... Smrad. Zvezdi in voleku je bilo jasno, da so prišli loviti morske črve. Svetovala sta črvu, naj se skriva v mulj, če je pameten. Črv je res potegnil v luknjo, a skušnjava je bila prehuda. Črv se je dvignil in začel loviti snov, ki se je razširjala iz vrečke. Nenadoma je nekaj šinilo navzdol in črvu zadrgnilo vrat. Žica je potegnila črva iz luknje in črv se je pretrgal. Nekaj ga je zdrknilo nazaj v luknjo, ostali del pa je ribič potegnil navzgor. Zvezda in volek sta zaslišala kletvico, kmalu potem pa se je v vodi pojavil oblaček krvi. Tako sta vedela, da je črv uresničil svojo željo: ugriznil je človeka v prst. Včasih se nam izpolni tudi kakšna želja, pa čeprav poslednja.

c. Kako dolg je čas?

Želva je plavala po odprtem morju. Tokovi morja je niso vznemirjali. *Želva je bila velika in stara in težka in tako kot veliki, stari in težki ljudje se je premikala kot kakšen tank, počasi, a neustavljivo, in je pri tem mrmrala in godrnjala kot kakšna težka, stara teta. Kar jo je vznemirjal, je bil čas, število njenih let in dolžina njenega potovanja, ker se ji je zmerom bolj zdelo, da potovanje že zelo dolgo traja in da je let že toliko, da ne ve, koliko.* Bila je težka, obraščena z algami, ki so za njo vihrali v toku. Želva že dolgo ni vedela, kod jo vodi njena pot, a šla je vedno po isti poti, ker ji je tako narekoval njen nagon: od grškega otoka Itaka na jugu do Tržaškega zaliva na severu. Vedela je, kdaj mora s severa na jug in obratno. Za odlaganje jajc je bil najprimernejši prostor plaža na Itaki, saj so bile plaže v Jadranu premrzle in prepolne ljudi. Kdaj pa kdaj se ji je zgodilo, da je odšla predaleč na jug, a vrnila se je vedno prav – v Jadransko morje. Zakaj? Ker se je pač navadila tega morja, ker to je morje, kamor se rad vračaš, ko se ga enkrat navadiš.

Ponovno je bila na svoji poti in lezla po dnu ter jedla. Medtem so jo male morske živalice spraševale po mnogočem. Želva jim je odgovarjala, kakor se ji je vzljubilo: včasih je dala odgovor, včasih pa ne. Male živalice so jo vprašale, od kod prihaja in kam gre, a želva je odgovorila, da ne ve. Zanimalo jih je, kako dolgo bo še lezla in plavala po poti, brez da bi vedela, kam gre. *»Kako dolgo? Kdo pa ve, kaj je dolgo? Za nekoga je dolga ena minuta, za drugega je sto let kratko, kajti vse je relativno.«* A ribe niso imele pojma, kaj je relativno. Kmalu pa so se ji ribe začele posmehovati, zato je želva odrinila proč. Odkaretala je na morsko gladino po zrak in to so ji male ribice močno zavidale, saj če se one odpravijo na vrh, so samo še hrana za ljudi. Želva je globoko vdihnila zrak in si želela, da bi enkrat pa res rada zvedela, kako dolg je čas. V teh mislih je zaspala in sanjala o svojih potovanjih – a tudi v sanjah si je zastavljala vprašanje: so bila potovanja kratka ali dolga. V teh sanjah pa je nekje v daljavi zaslišala ropot motorja. To ji je bilo znano. Hotela se je obrniti in pogledati, kako daleč je, a nenadoma ji je zmanjkalo časa. Kljun ladje je zadel želvin oklep, a to ni bilo nič hudega, saj je oklep debel in močan. A za kljunom in gredljem pride še ladijski vijak. Ta je želvo zadel v glavo in za zmerom prekinil dolgost njenega časa.

d. Jastogi z vseh strani

Pisatelj ugotavlja, da že kar nekaj časa ni šel nikamor, zato se odloči, da gre na morje. IN res. Spoka svojo torbo s potapljaško opremo, naloži čoln in gre čez Črni Kal, kjer se odpre čudovit razgled na morje. Ko prispe in parkira avto, se s svojo gumico odpelje na sredo zaliva in se tam zasidra. Vrže se v more. Ko je tako plaval nad morskim dnom, je opazoval potke, ki so jih utrle male morske živalice. Nato pa v daljavi zagleda jastoga. Kakšna sreča, zagleda kar dva jastoga! Pozdravi prvega in ta mu

odgovori slovensko. Potem pa pozdravi drugega, ki pa je vidno prestrašen, zato se začne ritensko umikati in iskati zatočišče. Ko mu pripovedovalec zagotovi, da mu ne bo nič naredil, se jastog malo sprosti. Pripovedovalec izve, zakaj je enega tako strah, drugega pa ne. Slovenski jastogi so pri nas zaščiteni, hrvaški pa niso. »Midva sva enaka, samo zakoni so drugačni.« Tako je z utemeljenim sumom pričakoval, da ga bo potapljač ulovil. Hotel je še nadaljevati ta pogovor, a se je moral vrniti po zrak. Na morski gladini pa presenečenje! Zraven njegovega čolna sta se pozibavala dva policijska čolna: hrvaški in slovenski. Nekako se mu je uspelo izmazati tej godlji in dilemi, ali je prekorščil morsko mejo med državama ali ne. Po prihodu na kopno je šel k Pavletu v gostilno nekaj pojest. Zagledal je jastoge v akvariju in ga vprašal, kateri jastogi so tam: slovenski ali hrvaški. Niso bili ne eni ne drugi, bili so italijanski. Zato si je naročil špagete z jajcem in pršutom, ker se ni želel mešati v meddržavne odnose med jastogi.

e. Polž, ki je ukradel morje

Nekoč je na dnu morja živel polž triton. To je bil velik polž, največji od vseh, ki živijo v tem morju, njegova polžasto zavita hiša je bila visoka za dve moški pedi in je imela vzorec iz zaporednih rjavorumenih lis, ki so se ovijale okoli vse hiše kot veriga, od velikega, ovalnega vhoda do koničastega vrha. Tudi telo polža je bilo rjavorumeno in včasih malo rdečkasto, zelo je bilo mišičasto, polž pa po značaju odljuden. Prav malo se je menil za druge živali, ki so lezle in plavale mimo njega ... Vse živali so mislile, da je ohol, saj jim je redkokdaj naklonil kakšno besedo. Pogovarjal se je samo z morjem, ker samo morje je bilo stalno okoli njega. In tako se je polž hvalil morju, da ni močnejšega, kot je on, da mu nihče ne more do živega. Morje pa njemu nazaj, da je domišljav in da bo zagotovo enkrat prepozno zaprl svoja vrata hobotnici ali jastogu. Polž je zaupal samemu sebi, saj do sedaj to ni uspelo še nikomur. Morje pa ga je svarilo, da zmerom pa ne bo tako. Polž je mislil, da je večen. Kako večen? »Pojma nimaš o večnosti,« je reklo morje in se malo nagrbančilo, »celo jaz nisem večno – nekoč me ni bilo in nekoč me ne bo več. In vendar sem ena najbolj večnih stvari na Zemlji.« Polž ni vedel, kaj bi na to odgovoril, še zlasti ne, ker je vedel, da je odvisno od morja – brez morja ne bi bilo niti njega. Za nekaj časa se je užaljeno zaprl v hišo. Imel je čas razmišljati. Spoznal je, da je že dolgo, dolgo sam. Včasih je lezel po dnu in lahko je trajalo več mesecev, ko ni srečal nobenega tritona. Misli si je, da je pač edinstven, a morje ga je postavilo na realna tla: »Nisi edinstven, si pa edini daleč naokoli. Meni bi bilo ljubše, če bi vas bilo več. Žalujem za vsakim bitjem, ki izgineva iz morja. Tudi za tabo bom žalovalo.« Polž je vztrajal, da se mu zagotovo ne bo nič zgodilo. Če se mu pa bo, bo morje vzel s seboj. Morje se mu je čudilo, kam ga bo vtaknil, pa je polž odvrnil, da bo v njegovi hišici prostora za oba dovolj.

Nekega dne je polž še spal, ko je začutil, da se njegova hišica premika. Malo je odškrtnil svoja vrata in ugotovil je, da se ga nese stran od morja. Človek ga je obesil na drevo, kjer je visel nekaj dni, da se je popolnoma izsušil. Ker ga žica ni več držala, je padel na tla, tam pa so njegovo hišico do obisti obglodale (v bistvu očistile) mravlje. To lepo, očiščeno hišico so odnesli globoko v kopno. In kadar sta si fantek in punčka zaželela morja, sta prislonila uho k polžji hišici in poslušala morje. Tritona ni bilo več v morju, a morje je ostalo v njegovi hiši in jokalo. Fantek in punčka nista vedela, da morje v polžji hišici joče.

f. Brancin Fonda

Pripovedovalec je zelo rad na morju. Spominja se, kako je bil v svojih mladih letih v morju ves dan in starši ga niso niso mogli spraviti ven. Od jutra do večera. Tako je bilo tudi tistega dne. Plaval je v podvodni obleki. Ponavadi je imel s seboj puško, a ne tokrat. Opazil je, da ga je že večkrat obletel brancin. Očitno je bil radoveden. Hkrati se je moral počutiti varno. Verjetno zaradi tega, ker v človeških rokah ni zagledal nobene lovske palice. In tako sta začela pogovor. Brancin ga je prepoznal

kot avtorja knjige o ribah. Brancin mu je povedal, da se piše Fonda. Ponudil mu je, da ga popelje k drugim brancinom. Prišla sta do ribogojnice, kjer je bilo veliko čolnov. Ljudje so iz plastičnih kadi stresali mlade brancine v večje kletke, ki so bile pritrjene z verigami v dno. V njih je že mrgolelo ribjih mladice, ki so v italijanščini cvilile in vpile. Brancin je pojasnil, da so one iz Italije, od koder so jih prepeljali sem in sedaj se bodo tudi oni pisali Fonda. Kmalu je po hrvaško zavpil drugi brancin, nato slovenski ... Vsi trije jeziki so se mešali med seboj in vsi se pišejo sedaj Fonda. Nekateri so tudi pobegnili, tako kot je ta brancin, s katerim se je pogovarjal avtor, ki je bil začuden, da brancin tako dobro govori slovensko, če pa je bil italijanski. *»Seveda, a ni vseeno, kateri jezik govorimo? Vsi smo brancini iz Piranskega zaliva.«* A rad se je vračal nazaj h kletkam, saj je bila tam najboljša hrana za njih. V tistem trenutku je pripovedovalec zaslišal človeški glas, ki ga je opozoril, naj gre stran od ribogojnice. Seveda ga je dvignjeno veslo človeka prepričalo, da je to storil hitreje kot običajno. Fondovi brancini so najboljši, ampak iz glave mu ni šel njegov brancin, ki še vedno plava po Piranskem zalivu in govori 3 jezike.

g. Morje je trše od skale

V morju je ležal majhen otok, ki je svoje tovariše lahko videl le ob lepem vremenu, a še to kot komaj zaznavne megličaste obrise na obzorju. Počutil se je tako sam. Zaželel si je, da bi bili otoki bližje, da bi se lahko z njimi igral. Sedaj se lahko igra samo z enim morjem ... Takrat se je morja rahlo vzpenilo ter ga ugriznilo s svojim valom. *»Otok nehvaležni, kaj to pomeni – edino in samó morje? Ali ni to dovolj? Saj sem največ, kar ima zemlja, in vsak dan se igram s tabo. In ne samo to – tudi ustvarilo sem te. Iz mene si zrasel. S svojimi rokami sem te oblikovalo. In te še zmerom oblikujem. In lahko te uničim, če hočem.«* Takrat se je oglasil nebo, ki se nad njim hujuje, saj sta nanj čisto pozabila. On je namreč tisti, zaradi katerega rastejo rastline na morju in zaradi katerega je sladka voda na otoku ... In morje, ki bi izhlapelo, če ne bi bilo neba. Morje je zašumelo in naredilo majhne, koničaste valjčke, zato se je ustrašilo: *»Čisto prav imaš, nebo, midva sva odločilni dejavnik vsega dogajanja na zemlji. Iz tebe pridejo vetrovi, nevihte, viharji, iz tebe sije sonce in na tebi ponoči visi luna, ki me dviga in spušča s plimo in oseko. Ampak tale kos skale, tale otok, tale je pa res en nebogljen revček.«* Pri tej izjavi pa je bil užaljen otok. *»Mene nič ne more premakniti. Vidva sta oba mehka ... po meni pa se lahko hodi /.../ In vendar ljudje na meni živijo, ne na vama. Postavili so si hiše iz kamna /.../ Jaz sem najmočnejši, ker je človek postavil hišo na kamnu, in človek je bistvo sveta.«* « In tako so tekmovali, kdo je pomembnejši od drugega. Tako se je nebo zmračilo in morje potemnelo. Dolgo sta bila tiho, a otok je vedel, da se v njima nekaj kuha. Postal ga je strah. Čez čas je nebo spregovorilo. Človeku je očitalo, da je tak pacek, saj s svojimi tovarnami na nebu dela luknjo. Morje se je jezilo, da so v njem spet razlili tanker in nihče tega ne pospravi za seboj. In tako sta se morje in nebo jezila. Ljudje na otoku so se vznejevoljili, saj so prišli na plažo, ker ni kazalo slabega vremena, zdaj pa to – pripravljalo se je k nevihti. Nobena napoved več ne velja, so pravili. Tudi morje se je spraševalo, kdo je tu nor. Čez pol ure se je pomol iz kamnitih blokov stresel pod udarci in del se je prelomil in z majhnim svetilnikom vred zdrsnil v morje. Takrat se je otok ustrašil in prosil nebo in morje, naj nehata. Uslišala sta ga, a vseeno sta ga opozorila, da je bil to le majhen vzorec, zgolj za primer. *»Toliko da veš, otok z ljudmi,« je reklo morje, »da je morje trše od skale in močnejše od dela človeških rok.«* *»In da bo zahtevalo od človeka zob za zob in oko za oko, čeprav je hišo pospravil na skalo,« je dodalo nebo in v njem se je odprlo trikotno okno, skozi katero je gledalo sonce kot božje oko.*

h. Ostrige so za predsednika

Ostrige so školjke, človeku znane po svoji okusnosti, imajo jih za posebno hrano, za nekaj plemenitega in dragega in nekateri ljudje so prepričani, da so, če jedo drago in plemenito hrano, tudi sami dragoceni in plemeniti, čeprav se jim jesti ostrige mogoče celo upira. Zaradi takšnega odnosa ljudi do ostrig so postale ponekod domišljave, da, celo nadute, in mislijo, da so v morju nekaj boljšega. To še

posebno velja za ostrige, ki rastejo v gojiščih, in takšne, ki rastejo na pomolih, kjer pristajajo jahte. Zato ni čudno, da so bile ostrige na pomolu pred hotelom še posebno domišljave. Pred ta hotel je prihajal predsednik, a ta ni nikoli jesti ostrig. Prišel je nov predsednik, ki ni maral morske hrane. Ostrige in klapavice v zalivu pa so se pogovarjale. Ostrige so menile, da je zaliv zelo čist in zato so sanjarile, da bi se enkrat znašle na krožniku, namenjen predsedniku. Klapavice pa so se pritoževale, da je zaliv preveč čist in zato one nimajo nič hrane zase. A zgodovina je tekla naprej. Ostrige so bile enako vzvišene in govorile o enakih rečeh, podobno klapavice. Potem pa so nekega dne zagledale človeka s fotoaparatom. Fotografiral je ostrige, da bi jih lahko dal v svojo kuharsko knjigo. V bistvu pa je ta človek nehote pospešil usodo školjk izpod pomola. Med večerjo je natakarju omenil, da je škoda, da na jedilniku nimajo ostrig, ki jih je pod pomolom zelo veliko. Natakar je omenil kuharju, kuhar pa je šel v akcijo. Nabral je ostrige in končno se jim je uresničila želja, da so prišle na krožnik, sicer ne na predsednikovega, ampak vseeno bolje nekaj kot nič. Pokapali so jih z limoninim sokom in ostrige so vznemirjene pričakovale, kaj bo. V največjem pričakovanju je bila ostriga prednica, ki jo je kuhar pojedel nazadnje. Vse, kar je še lahko rekla, je AU, ko jo je pregriznil. V tistem se je spomnil še na klapavice, iz katerih je nameraval napraviti buzaro – školjčno juho. Zgodovine pač ni konec – zgodovina teče, in vsak pride enkrat na vrsto.

i. Avtostop na morskem dnu

Morska vetrnica je sedela na gladkem kamnu ob morski cesti in stegovala svoje voščeno rumene lovke okrog sebe. V bistvu je štopala, hotela je prevoz. Opazovala je, kaj so dogaja okrog nje: rakovica in rakec sta se zaletela in drug drugega obtoževala, kdo je bil komu na poti. Rakovica je nagovarjala rakca, da mu je hišica zagotovo že premajhna, a rakec je prepoznal njeno namero. On bi splezal iz hišice ven, rakovica pa bi ga požrla. Na hitro se je poslovil od nje, rakovici se pa tudi ni dalo za samotarcem. A rakcu je tole srečanje dalo misliti. *Nevarno je hoditi takole sam po svetu, kjer preži toliko nevarnosti, in če bi bila rakovica samo malo večja, bi mu znala s kleščami zdrobiti hišico in mu odgrizniti slastni zadek ...* Ob cesti je zagledal vetrnico, ki je čakala na prevoz. Dogovorila sta se za simbiozo: rakec jo bo vzel nase, ona ga bo ščitila s svojimi strupenimi lovkami, pobirala njegovo hrano, ki bo odplavala navzgor, on pa jo bi prevažal naokrog, saj sedeti na kamnu na enem in istem mestu je res dolgočasno. In tako je vetrnica začela potovati na rakčevem hrbtu. Čez nekaj časa sta srečala rakovico, ki se ji je zdelo nenavadno, da se vetrnica premika po dnu. Vetrnica jo okrcala: *»Čisto navadno, čisto navadno. Ali si v šoli sedela na ušesih, ko ste se učili o simbiozi ...«* Tako se je začelo besedno bombardiranje o šoli. Kdo je hodil v šolo, kdo je v šoli sedel na ušesih, kdo vse v morju je izobražen ... Rakovici je prav malo mar za morsko šolo: *»Vsi v morju smo hodili v šolo, v šolo genov in praspomina. Ti, domišljavi rakec, boš pa že videl simbiozo, ko boš moral zamenjati hišico in boš vetrnici pokazal svoj mehki zadek. Takrat ne bo ne simbioze ne privilegija!«* Vetrnica je spretno prekinila pogovor in spodbudila rakca, naj požene svoje nožice: *»Uživajva življenje, dokler ga še imava!«* In šla sta naprej in uživala življenje v simbiozi do konca – ali je bilo to še dolgo ali kratko, pa ne vemo, ker je to relativno, tako v morju kot na zemlji.

j. Jonovo potovanje v ribjem trebuhu

Črni oblaki so prigalopirali na nebo kot pobesneli konji in kapitan in mornarji na mali leseni tovorni ladji so zaskrbljeno gledali morje, ki je postajalo zmerom bolj hribovito, kot da hoče z mokrimi hribi ladjici preprečiti nadaljnjo pot. Ker jih je bilo tako strah, so želeli vedeti, kdo je kriv, da so se znašli v tej situaciji. Kocka, ki so jo metali na krovu, je pokazala na Jona. Ta je vse priznal: moral bi ubogati svojega boga Jahveja in iti v Ninive, neubogljivo mesto. Njihovim meščanom bi pridigal ter jih spravljaj na pravo božjo pot. A on se je odločil, da gre na ladjo, ki pluje v Tartzis, mesto na jugu Španije, dalje od Tartzisa ni bilo nič. Mornarji so Jona vrgli v morje in tako so se rešili nesreče. Knjiga o Jonu ne pove vsega,, menda pa so srečno pripluli v Tartzis. Jone pa se je usmilil tudi bog. Poslal mu je

veliko ribo, ki ga je pojedla. V njenem želodcu je bival, jedel smrdeče ribe in plankton. Nato pa se je pokesal in bogu obljubil, da ga bo res ubogal od sedaj naprej. Tako je bog kitu naročil, da ga izpljune na obalo. In res. Ko je Jon dosegel obalo, je odšel v Ninive in tam pridigal in ljudi spravljal na pravo božjo pot. Vseeno pa je menil, da bi bog moral Ninive kaznovati. Ves jezen je legel pod ricinov grm. Bog je na grm poslal črva, ki je pojedel liste, tako je Jona počival na soncu in seveda ga je opeklo po glavi. In Jon si je spet želel umreti, a ne od vode, ampak od sončarice. *»Tebi je žal tega ricinovega grma, od katerega nisi imel nič drugega kot senco, jaz pa naj ne bi imel sočutja z Ninivami, v katerih živi sto dvajset tisoč ljudi in toliko živali?«* Vir, iz katerega smo vzeli to zgodbo, ne pove, kaj je bilo potem z Jono, domnevamo pa lahko, da je od tedaj nosil na glavi širokokrajni klobuk, da ga je ščitil pred sončarico, da se je držal kopne zemlje in se izogibal morju ter da verjetno nikoli več ni pojedel nobene ribe.

k. Najdaljše potovanje

Jegulje v malem sladkem jezeru na otoku so vznemirjene. Prilezle so iz svojih lukenj v blatnem dnu in nemirno vijugale po jezeru kot kakšne nervozne špage. Njihova vznemirjenost se je stopnjevala iz ure v uro. Bližal se je čas odhoda. Mlajša jegulja ni imela pojma, zakaj so nekatere jegulje vse nervozne. Ali jih luna trka ali kaj? Ne, samo nagon jih trka. Iz jezera, ki je bil naravni park in kjer so bile jegulje zaščitene, so morale oditi na drugi konec sveta in si poiskati partnerja. A mladi jegulji še vedno ni bilo jasno. Spraševala se je, zakaj mora na pot. Ali jim tukaj, kjer so, ni dobro? Zakaj se ne morejo upreti pradavnemu zakonu in ostati tukaj? Kljub vprašanju pa je hkrati čutila, da mora zapustiti jezero. Lotevala se jo je popotna mrzlica. In tako so se jegulje spustile v skalno razpoko in po njej zdrsnile v morje. Med potovanjem je izgubila mnogo svojih domačih. Celo toliko jih je izgubila, da se je morala pridružiti novi jati jegulj. In vedno ji je v glavi odzvanjalo vprašanje: zakaj tako dolgo potovanje, samo zaradi nagona? *»Pred mnogo milijoni let ni bilo tako. Ko sta bili Evropa in Amerika še blizu skupaj. Potem sta se po potresih in preoblikovanju zemeljske skorje vedno bolj oddaljevali in zdaj sta tako daleč narazen, kot še nikoli nista bili. Če hočemo priti v Sargaško morje, kjer nas čakajo ljubimci, moramo potovati tako daleč. Tak je naravni zakon, zakaj je tak, pa sam vrag ve.«* Ko so minila 3 leta, je jegulja dobila občutek, da se približuje kraju, kjer je že bila. Ugotovila je, da se je vrnila v svoj rodni dom, dom, kjer se je rodila. In takrat ji je postalo jasno: *»Tukaj se bom ljubila, tukaj bom umrla in tukaj bom v svojih potomcih živela naprej. V tem je ves smisel.«* V Sargaškem morju ni bila več sama. Tam je bilo na milijone jegulj obeh spolov. *Ko se ji je trebih napihnil od jajčec je rekla: »Pa se je le splačalo! Zdaj vse razumem.« Čprav je potem, ko je spustila jajčeca iz sebe in začutila, da umira, spet rekla: »In hkrati ne razumem ničesar.«* Takrat ji je starejša jegulja rekla: *»To je najvišja modrost, da vse veš in nič ne veš.«* In tako so čez 3 leta male jeguljice po nagonu vračale v svoj rodni kraj in takoj so vedele, da so tam nekoč že bile.

I. Riba Angelina

Najprej je bila samo tema. Nepredirna tema, neprestano premetavanje in slab zrak – to je bilo daleč najhujše. In to je trajalo več dni. Angelina, majhna riba srebrno sive barve, dva cm dolga in malo manj visoka, s strmo usločnim hrbtom in visoko hrbtno plavutjo, pahljačastim repom in glavo s škrkami, je ponesreči zašla v Jadransko morje, natančneje v Tržaški zaliv. Bolj kot se je bližala obali, bolj ji je zmanjkovalo zraka in sape. Mislila je že, da je umrla in da se je znašla v ribjih nebesih. Namreč ko ji je kisik napolnil pljuča in se je malo bolj zavedla, se je zaletela v ploščato ribo, sanpiera, svetega Petra, kovača po domače. Povedala mu je, da prihaja iz Afrike. Kovač se ni počutil prav nič ksenofoba. V bistvu, čeprav se je malo pritoževal, da mu sedaj pošiljajo ribe že iz Afrike, mu je bilo vseeno. In tako je Angelina zaživela v Jadranskem morju. Neke noči, ko se je skupaj s svojimi prijatelji kavali pasla na morskem travniku, so vsi skupaj zašli v nek čuden ograjen prostor. Kaval je takoj ugotovil, za kaj gre, saj se je tega že od nekdaj bal – bili so ujeti v vrši. To je za kavale pomenilo konec, a ne za Angelino.

Ribiči so bili presenečeni, kaj taka riba dela v Jadranskem morju. No, ni bil prvi primer, da bi jo kakšen tanker, ki je priplul iz Afrike, izlil z odpadnimi vodami. In tako je Angelina prišla v akvarij, kjer je živelja še dolgo in skozi šipo gledala bele obraze, ki so gledali njo. »*Tam, v Afriki, so črni, ampak kaj – ljudje so ljudje, beli ali črni.*«

m. Golobi v času mrka

Nad morjem je letela jata golobov. Bilo jih je okrog 20, sive barve, na nožici so imeli obroček in nanj je bilo pritrjeno pisemce. Leteli so čez hribe in doline, travnike in gozdove, včasih zato, da bi prenesli sporočilo od bojišča do bojišča ali od človeka do človeka. Ampak danes ni bilo tako, saj sporočila prenaša internet, golobe pismonoše pa vseeno gojijo, a ne nosijo pisem. Tokrat so bili golobi utrujeni in zgedali so malo zmedeni. Nebo je bilo brez oblačka in sonce je sijalo malo levo od smeri golobov. Tako so lahko zelo natančno izračunali, kam morajo leteti, da pridejo na cilj. Danes pa je bilo drugače. Sonce je izginjalo, oni pa še niso prišli do otokov. Kako čudno. Vedeli so, da morajo pred nočjo pristati, da bodo počivali. Prikazala se jim je čer, ki je bila že zasedena. V zadnjem trenutku so našli bel čoln, ki se je pozibaval na morju. Pristali so na njem. Ribič je takoj vedel, zakaj je toliko golobov na njegovi strehi. Bil je namreč sončev mrk in zato so bili zmedeni. Dal jim je jesti in jih povabil, da počijejo kar pri njem. Ko je luna končno spet odkrila sonce, je vodilni golob začel s svojo matematiko navigirati, kje je prava pot do cilja. Bili so veseli, da so naleteli na Človeka. *Tudi sredi morja lahko naletimo na človeka, in če je kdo res Človek, je to stari ribič v čolnu.*

n. Lampuga z Lampeduse v Tržaškem zalivu

Lampuga je prišla iz Afrike, z otoka Lampedusa. Ni ji bilo jasno, da je bilo morje do tukaj toplo, sedaj pa je čedalje bolj hladno. Bila je avanturistična riba, ki jo je zanimal širni svet, sploh pa druga morja. Tokrat jo je zanimalo Jadransko morje. Čudno se ji je zdelo, da je morje tukaj temno, čeprav ni tako globoko. Rib je bilo zmerom manj, dno je bilo v glavnem iz mulja. Vsa morska bitja, ki jih je opazila, niso bila v dobrem stanju. Upala je, da bo naletela na jato sardel ali inčunov, da se bo malo najedla. Ugotovila je, da bi jih tako ali tako težko ujela, saj čedalje težje diha. Čez čas jo je začela boleti glava, kar pomeni, da je v vodi čedalje manj kisika. Zagotovo so za to krive ladje. Pognala se je iz vode in na gladini je nekaj zasmrdelo. Na obzorju je videla konvoj velikih tovornih ladij, bili so tankerji. Mimo je priplavala skuša. Čeprav je bila njena prva misel, da bi jo pojedla, je vseeno pretehtalo, da je od nje pridobila informacije o dogajanju v zalivu. Skuša ji je povedala, da je takšno stanje do plinastega terminala. Sem zdaj prihajajo plinski tankerji in pretakajo plin. Terminal hladijo z morsko vodo, ki jo črpajo z dna, zato je morje motno, hladno, umazano. Lampugo je zanimalo, zakaj se ribe ne pritožijo. Komu pa? Pozejdonu, grškemu bogu morja? Neptunu, italijanskemu, skorumpiranemu in brezobzirnemu bogu? Njega zanima le kapital, je rekla skuša. »*Kaj je to, kapital?*« je vprašala lampuga. »*Denar. Mnogo denarja.*« Skuša je videla lakoto v lampuginih očeh, zato jo je hitro pobrisala, lampuga pa je vsa omamljena spregledala velikanski steber in se vanj zaletela. Še bolj prizadeta je plavala in plavala ter priplavala na obalo, kjer jo je val nanesel na obalo. Okrog nje se je zbrala gruča ljudi: »*Lampuga ne bi smela biti tukaj. To je riba iz čisto drugega morja.*« »*Ni čudno, da se ji je zmešalo in se je vrgla na kopno, tudi naše domače morske živali bežijo iz morja in poginjajo. Na obali smo našli še šest mrtvih delfinov in enega kita.*« To so bili morski biologi, ki so proučevali vpliv terminala na morje. Že dolgo so svarili pred gradnjo terminala, ki bo uničil morje, a jih ni nihče poslušal. Na drugi strani mesta pa se je v veliki sejni dvorani zbrala druga gruča ljudi, ki je zadovoljno listala listine, polne številčk. Ugotavljali so, da profit raste, zato so bili na mizi že novi načrti za drugi plinski terminal. Spraševali so se, če imajo vsa potrebna dovoljenja. Vsa so bila v redu, le rezultati raziskav morskih biologov je kazalo na rdečo luč. Raziskavo so vrgli v koš, zaključili posle ter se z limuzinami odpeljali do letališč, od tam pa na Mavricij, Sejše, Karibske otoke. *Medtem so številke v*

velikih bančnih računalnikov rasle in nabirali so se milijoni. Njihovi milijoni. Nobenega ni bolela glava. Ker ti ljudje nimajo glav niti srca.

o. Otok se očisti

Nekega dne se spet znajdemo na otoku sredi morja, kajti koderkoli hodimo in potujemo, kamorkoli gremo, zmerom se spet znajdemo na otoku ... otok je zgoščen naravni pojav in hkrati človeški svet v malem ... tok živi in sveti sredi morja, v čistem zraku in pod svetlim nebom, dokler ... in razen, ko ... se ga ljudje preveč polastijo, ko ga preveč obremenijo, izkoriščajo, zasvojijo; takrat otok začne trpeti ... In slednje se je zgodilo temu otoku. Otok je bil tistega dne nergav. Govoril je svojemu prijatelju morju in se mu pritoževal nad ljudmi. Jezen je bil, da ljudje svinjajo po njem, kot da je zadnja kanta za smeti. Temu je prikimalo tudi nebo, saj se sedaj vozijo z avtomobili, ki zasmrajajo tudi njega. Turistične ladje, ki spuščajo fekalije v morje, zasmrajajo morje. Zažigajo smeti, namesto nežne dalmatinske glasbe nabijajo pop rock in tehno glasbo, namesto jadrcin uporabljajo gliserje ... In tako so morje, nebo in otok prišli do zaključka, da si morajo nekaj izmisliti in rešiti situacijo. Padel je predlog, naj zažgejo otok, da se bo lahko obnovilo. Nebo je obljubilo, da bo pomagalo z dežjem, da bo rastlinje ponovno zraslo, morja pa bo pomagalo gasiti. Skozi črepinje kozarcev je sonce vnelo smeti in prehitro se je vnel požar. Mnogo ljudi ni ostalo. Pobrli so se vsak na svojo ladjo in odbrzeli proč. Kdor je ostal, je pomagal zaščititi vsaj domorodne hiše. To jim je uspelo rešiti. »Maščevanje ni sladko, ampak grenko,« je rekel otok, »a če se bodo zdaj ljudje spametovali, bo koristilo vsem.« Otok je zgledal ves zažgan in pust, ampak očiščen. »Vprašanje je, če so ljudje očiščeni,« je reklo nebo. »Počakajmo,« je reklo morje, »pa bomo videli, če je ljudi sploh mogoče očistiti.«

p. Kapa iz kaper

Nekje sredi morja je iz velike globine in temnega dna rasla osamljena čer. Najbližji otok, ki ga je lahko videla le v lepem vremenu, je bil pol milje daleč in na njem je bil majhen pomol in tri hiše. In ker je bila čer tako osamljena, je bila žalostna. Obujala je spomine pred potresom, ko je bila še združena s tem otokom. Spomini so ji segali v neskončnost. A kamorkoli v spomin je pogledala, je bila vedno polna življenja, sedaj pa nič. Nad njenim tarnanjem pa niso bili zadovoljni prilepki: »Samo tarnanje na veke vekov, čer ima nas, prilepke, in nas je najmanj sto, okrog in okrog čeri.« Bili so užaljeni in ji očitali, da ji res nič ne pomenijo. A čer je bila še vedno žalostna. Bila je pač samo črna skala z ostrimi robovi, z malimi vdolbinicami, v katerih je bil pesem, ki ga še morje ni moglo sprati. Samo eno bitje pa je včasih obiskalo čer – galeb. To je bil zanjo pravi praznik. Bil je samotni galeb, ki ni maral družbe drugih galebov, ker so bili preveč glasni, vsiljivi in čvekavi. Galeb je prepoznal stisko čeri in sklenil, da ji bo pomagal. Tako ji je nanesele semena, ta so padla v pesek v luknjicah. Čer je mislila, da se heca in da ji v bistvu ni nasul nič: »Kaj pa bo to?« »Tega še ne vemo, če bo špičasto, bojo vile, če bo ploščato, bo lopata,« je odvrnil galeb. In vendar se je malo hecal in še Butalce je bral! Kmalu je čer začelo srbeti po vsem telesu. Galeb ji je povedal, da ji je natrosil seme kapre. Ko so kapre rasle, je čer srbelo. Čer je bila zelo vesela: »To so kapre, zdaj na meni rastejo kapre in to je rastlina, ki je zlepa ne odženeta ne morje ne veter. Nikoli več ne bom sama. Zdaj imam kapo iz kaper!« Srečno je gledala proti oddaljenemu otoku in kar za nekaj časa pozabila na potres, ki jo je ločil od njega.

q. Zaklad

Pripovedovalec se je odločil, da bo šel v sivem, turobnem dnevu v Sečoveljske soline. Sprl se je s partnerko in iskal je mir. Našel ga je sredi Sečoveljskih solin. Lovil je jegulje. Na trnek se je nekaj ujelo. Ko ribiču trnek zavibrira, je čisto zmešan – samo na ribo misli, na nič drugega. Potegnil je trnek ven in na njem je bila jegulja. Ta je hitro spregovorila. Vprašala ga je, če jo bo res ubil. Oh, kako ni maral tega. Čim riba spregovori, je ne more več ubiti, ampak jo vedno izpusti. Ampak tokrat je mislil storiti drugače. Jegulja ga je prepričala, da posluša njeno zgodbo. Zgodba gre takole: Nekoč je bil na dnu

morja v školjki skrit zaklad, ki ga je čuvala jegulja. Kraljevič je prišel do te školjke. Dvignil jo je z morskega dna, a na školjko je bila pripeta še jegulja. Prosila ga je, naj jo poljubi in s tem bo našel zaklad, ki je lepši od tega, ki je v školjki. A kraljeviču se je jegulja gnusila, zato ji je odrezal glavo. V tistem pa se je jegulja spremenila v lepo deklico, a bilo je prepozno. Od šoka je vse spustil na dno morja in tudi sam skočil za deklico in utonil. *»Zdaj pa premisli, ribič!«* Seveda pripovedovalec ni razmišljal nič. Jeguljo je spustil nazaj v morje, a v nadaljevanju se ni zgodilo nič. Pospravil je ribiški pribor, se usedel v avto in odpeljal domov. *Ribolov, čeprav neuspešen, me je vseeno pomiril in domov sem prišel boljše volje. Poljubil sem svoje dekle in z zadovoljstvom ugotovil, da se ni spremenila v jeguljo. In še vedno je imela svojo lepo glavo! Vrnila mi je poljub in tako sem spet našel svoj pravi zaklad.*

r. Stara in nova boja

Miljo in pol daleč od obale je bila z železno verigo na dno pritrjena stara signalna boja. Boja pa ni bila čisto osamljena. Včasih je na njej pristal galeb ali ponirek ali celo lastovka. Bila je vsa »ofrajhana« z belimi progami ptičjih drekcev, a raje je bila taka kot pa osamljena. Nekega dne se je pol milje stran od stare boje ustavila ladja in se zasidrala. Na njej je bila množica ljudi, ki je v morje spuščala novo, čisto bojo, iz katere so štrlele antene, na sredi pa je bila luč – svetilnik. Stari boji ni bilo jasno, zakaj svetilnik dajejo na večjo globino, če pa je cilj svetilnika, da označuje plitvino in tam, kjer je bila stara boja, je bilo zagotovo plitvejše. Malo je bila jezna in ljubosumna na novo bojo. Imela je celo novo verigo, nič ni bila zarjavela, svetila sej od čistoče. Dela na novi boji so trajala vse do večera. Sonce je zašlo in ljudje so odšli. Nova znanstvena boja Vida se je predstavila stari. Stara ni vedela, kako naj se predstavi, saj ona ni imela imena. Vida je povedala, da bo spremljala in merila in snemala in pošiljala podatke in slike iz kamer na Morsko biološko postajo na obali. Sedaj že precej depresivna stara boja je postala malo osorna: *»A ne misli, da ne bodo galebi in ponirki srali tudi po tebi.«* Vidi to ni bilo mar. Želela je, da se stara boja pogovarja z njo. Večino podatkov bo Vida pobrala iz morja avtomatsko, ampak stari boji da vrednost, saj želi, da ji pove marsikaj o življenju pod morjem, ker ima stara boja le več izkušenj kot nova. *»O, te pa imam. Veliko ti bom lahko povedala. Tudi tiste stvari, ki jih tvoje računalniške naprave ne bodo zaznale. Recimo o poeziji morja. O veselju in o časih. O trajanju in minevanju. O lepoti in dobroti. Teh reči gotovo ni v tvojih računalniki.«* *»Gotovo, da ne, in prav veselim se že najinih dolgih in prijetnih pogovorov. Zdi se mi, da je to začetek nekega velikega prijateljstva.«*

s. Resnica o Odiseju

Starogrško zgodbo o Odiseju avtor popolnoma predrugači. Odisej je bil starogrški junak, ki si je izmislil prevaro s trojanskim konjem in tako zmagal nad Špartanci: Homer pravi, da je potreboval 10 let do doma, ker so mu nagajali bogovi, a avtor meni, da zagotovo ni bilo tako: lahko bi bil slab mornar ali pa si sploh ni želel vrniti domov. Sumi na slednje. Homer piše tudi, da se je zapletal v težave s sovražniki in ženskami: ujel ga je Polifem, Kirka mu je spremenila može v prašiče ipd. Ampak verjetno tudi temu ni bilo tako. Utemeljuje: nekega dne je Odisejevo ladjo zajela bonaca. To pomeni, da ni bilo nobenega vetra, kar pomeni, da tudi pluti s hitrostjo niso mogli. Sonce je pripekalo, zato se nikomur ni dalo niti veslati. Odločili so se, da bodo ta čas izkoristili za hrano in pijačo, ki jim jo je darovala Kalipso, od katere so ravnokar odhajali. Odisej pa je bil tudi ribič. Sam se je lotil lovljenja rib. Ujel je eno, ki je bila zelo majhna. Ko jo je stisnil v roki, ga je riba pičila. Bil je namreč morski pajek, najbolj strupena riba v Sredozemskem morju. V svojih bodicah ima živčni strup, ki je povzročil, da je Odiseju roka začela zatekati, prsti so postali kot kakšna kranjska klobasa. Od bolečine je rjovel in se metal po tleh. Ker mornarjem ni bilo všeč, da se je tako drl, oni pa bi radi v miru jedli, so se določili, da ga z močnimi vrvmi privežejo na jambor, da se ni mogel premakniti. Sami so si zatlačili vosek v ušesa. Homer je temu rekel, da se je Odisej dal privezati na jambor, da ne bi podlegel petju siren. *Odisej je,*

kot kaže, Homerja povlekel za nos. Mi si pa resnico predstavljamo drugače. Lahko povemo tudi drugačno zgodbo. Zgodbe so svoboda in v njih je vse mogoče. Končno je zapihal veter, Odisej je nehal kričati, mornarji so si vzeli vosek iz ušes in ladja je lahko drsela po morju prot Itaki. Nesel je s seboj Homerjevo zgodbo o Odiseju in sirenah, kakršno pozna svet. A svet se moti! In to zelo pogosto.

t. Ladja brez imena

Nekega dne so v ladjedelnico pripeljali staro ladjo, jo privezali na pomol in odšli. Ladja je bila še okrašena od vencev in rož, po njej so se valjali kanistri od vina, v kakšnem kotu si še našel kakšno ribo. Kljub temu da je bila stara več kot 60 let, je menila, da bi še lahko plula. V ladjedelnici je spoznala star ribiški čoln in se z njim zapletla v pogovor. Čolnu se je zdelo čudno, da ladja nima imena, saj menda imajo vse ladje imena. Čolnu je bilo ime Sv. Nikola. Tako je ladja menila, da ji je ime Proga, saj je vozila po stalni progi med enimi in istimi otoki. Pohvalila se je, da je imela le 3 kapitane. Spomin nanje jo je razžalostil, saj so skupaj preživeli res lepe čase. Tonko je bil rdečelas, molčeč, zmerom čepel v krmarski hišici, zato so ga ljudje poznali le od pasu navzgor. Tonči je bil nevaren voznik, saj je vedno rad manevriral med čermi, mladi Foka pa je med vožnjo rad pil in pozabil ladjo odvezati od pomola, tako so potniki mnogokrat popadali na tla, ko se je vrv zategnila. Spomnila se je tudi, kako se je enkrat neki kozel poscal na njej in so potem potniki morali hoditi po njegovem urinu. Pa kako je prevažala tudi pokojnike in žalujoče. In kaj zdaj? Zažgali jo bodo ... Čoln ji je povedal, da ob prazniku sv. Nikole, ki je zavetnik mornarjev, ladij in čolnov, obredno zažgejo pri cerkvi, pepel pa razpošljejo po svetu. Sicer je bila ladja tega nekako vesela, da bo še zadnjič obplula svet, ampak je ni potolažilo. Čolnu se je zdela legenda, saj je bila najbolj znana ladja v tem morju, zato si zasluži, da se poslovijo v slogu. Minilo je precej mesecev, vmes so se tudi že kupci zanimali za ladjo, a so se vsi spremislili, saj bi bila obnova predraga. Na koncu so jo res zažgali. Plameni so jo počasi požirali, dokler ni od nje ostal samo pepel. Marsikateremu staremu domačinu se je ob tem utrnila solza.

u. Dva galeba

V zgodnjih jutranji megli je stara železna ladja, privezana z jeklenimi verigami na ladjedelniški pomol, škripala in škrtala kot star lonec, in kdor bi jo slišal, bi si lahko mislil, da stoka in vzdihuje od dolgega časa ali žalosti ali pa morda od nejevolje. Stare ladje so kot stari ljudje, nikoli ne veš, kaj si godrnjajo v brado, kaj pomeni njihovo mrmranje in kaj sploh hočejo. Posebno težko je z nekoč pomembnimi ljudmi, ki so odrinjeni na rob in pozabljeni, ti se še težje sprijaznijo z usodo kot drugi, ki so svoje življenje odživeli kot normalni, povprečni ljudje. Z ladjami je enako. Gre za ladjo Galeb, ki je vozila predsednika Jugoslavije – maršala Tita. Tako je bila kot staro železo privezana na pomol. Nanjo je sedel mlad galeb in se nanjo podelal. Ladja ga je takoj okregala, češ da nima nobenega spoštovanja in da je res nevzgojen. Mulcu se je zdelo, da je pač stara odslužena ladja. Kaj hujšega! Mar on sploh ve, koga je vse vozila na sebi?! Tako ali tako se bo videz odslužene ladje spremenil, ko jo bo odkupil bogat Grk. Razlagala mu je, od kod je dobila ime Galeb, a mladič se ni dal: »No, vsi galebi, ki so letali za tabo, so se najbrž dobro gostili z dobrimi ostanki s tvojih bogataških miz, ampak tvoja slava je minila, kot nasploh minejo vse slave na tem svetu, zdaj pač nisi nič drugega kot stara ladja, ki bo šla v staro železo, jaz pa se za zdaj poslavljam, bom pa še prišel, dokler boš tukaj, ker je s te strehe dober razgled, pa še primerno stranišče.« Galeb ni vedel, da je imel v vsem prav. Stari Grk je odpovedal nakup Galeba, kar pomeni, da ne preostane nič drugega, kot da ladjo razrežejo za staro železo. Inženir, ki je bil zraven, je pridal: »Tako je na svetu slava minljiva.« Od tam sta šla moža v kantino na pivo, stara ladja pa je otožno škripala in tako bo škripala, dokler ne bo dokončno škripnila.

2. KOPENSKE

a. Novi časi v Bohinju

Pisatelj na začetku razmišlja, kako je vreme v Bohinju stalno. Stalno je to, da se stalno spreminja – zdaj sije sonce, potem pa se kar naenkrat vsujejo temni oblaki v kotlino. *Nekaj trdnega in zanesljivega je v tem kraju, medtem ko v svetu, po katerem večkrat potujem, vse hiti in se spreminja, kar niti ni slabo, ampak samo za nekaj časa ...* Zadnje čase pa se mu zdi, da tudi v Bohinju ni več tako trdno, saj ko je šel plavat in loviti ribe, je bilo v jezeru motno, hkrati pa ni bilo več toliko izbire med ribami, v bistvu je lahko izbiral med nekimi ploščatimi ribami v pižami, ki imajo neke proge. Potem se je sprehodil do hotela in na travniku zagledal bizone ali bivole. Čisto presenečen je ugotovil, da noben domačin nima več stare cike v hlevu. Potem je šel v gmajno, kjer so bili na robu gozda majhni prašički, ki niso bili podobni ne divjim ne domačim. Lastnik picerije Andro mu je razložil, da gre za vietnamske prašičke. Pomagal mu jih je loviti in spraviti v ogrado. Nekega dne je naletel na skupino domačinov, ki so ležali okoli dalmatinskega osla. Bil je trmast in se ni hotel dvigniti. Ležal je kar sredi ceste. Mimo se je pripeljal majhen kamion in naložili so osla. Kasneje je v trgovini kupil sir, ki naj bi bil domač, bohinjski, ko pa ga je prinesel domov, je zagledal napis »Produce of Italy«. Zvečer je šel v bufet »Pri Ančki«. Šlo naj bi za slovenski bife, ampak ven je šel s kavbojskim napevom. Kake pol km od njegove hiše mu je cesto prečkal konj v pižami, pred njegovo hišo je listje z drevesa obirala žirafa, v pasti za miši so bile utopljene bele miši ... *No, sem si rekel, ko sem legel spat, tukaj pač ni pomoči – vse se spreminja, tudi v Bohinju. Menda zdaj tukaj ne bo več dežja ...*

b. Lačna sova

Neke noči je lačna sova lovila svojo hrano, a pri tem ni bila bogve kaj uspešna, saj je bilo v tem gozdu že težko najti hrano. Ker je bila lačna, je bila pri lovu čedalje slabša. Nekega dne je tako med lovom pristala nekje ob robu ceste. Drugega kot papir in plastiko ni našla. Potem pa pride do neke rjave tekočine, ki je zanimivo dišala po sladkem. In tako je začela piti. V želodcu ji je postalo toplo in ublažilo lakoto. Pila je malo po malo. Po telesu se ji je razlezla prijetna toplota, v želodcu ji je nehala kruliti. Je pa postala zaspana. Začelo se ji je vrteti in mislila je, da končno čuti vrtenje zemlje. Vrtela se je tako hitro, da je razširila krila in se nanje oprla. Čedalje bolj je bila podobna omamljeni kuri. Mimo so se pripeljali policaji. Videli so, da gre za pijano sovo in po pravici vseh zakonov sta jo odpeljala na streznitev. Na policijski postaji sta ji dala piti vodo. Po 6 urah je lahko odprla obe očesi in stala na krempljih, brez da bi se opirala na krila. Policaja sta se strinjala, da je sedaj treba sovo tudi oglobiti, a kako ... Reševanje te težave sta prepustila šefu, a nihče ne ve, kaj se je šef odločil, a zagotovo se nekaj je, ker država ne pusti nikogar brez kazni. Tudi sove, ki se je nespodobno vedla, ne, pa čeprav se ji je to zgodilo zato, ker je bila lačna.

c. Krešič proti rovokopaču

Zgodba govori o življenju močvirskega krešiča, hrošča, ki je zaščiten in živi le še v močvirju, kamor ljudje z veseljem hodijo opazovat živali, še zlasti krešiča. Med svojim obiskom pa puščajo smeti in svoje iztrebke. Nekega dne pa so namesto biologov prišli možje v oblekah in kravatah, parkirali velike terence na parkirišču in kazali s prstom v močvirje in goščavo. Zamahovali so z rokami in gledali neke načrte. Odločili so. Tam bo stala bencinska črpalka. In še samopostrežna trgovina. In trgovski center z restavracijo. In ... Idej so imeli kravatarji veliko. Minilo je nekaj tednov in že so tam brneli stroji – bagri ali rovokopači. Krešiči so se jim postavili po robu. Dvignili so se na zadnje noge in se upirali. Takrat pa so se na parkirišču ustavili tudi stari golfi. Iz njih so stopili mladi biologi s transparenti, na katerih je pisalo »Krešičev ne damo!« ali »Ohranimo naše krešiče!« ali »Dol s kapitalom, naj živijo krešiči!« Rovokopači in bagri so se ustavili, možje v kravatah pa so začeli kričati na biologe, kazali papirje, ki so jim dovoljevali graditi, biologi pa nazaj svoje, da so močvirski krešiči zaščiteni. Krešičem se vse doslej

še sanjalo ni, da so tako pomembni! Direndaj je trajal nekaj ur, a na koncu so morali bagri in kravatarji s terenci zapustiti prostor in se odpeljati. *Biologi so postavili tiste krešiče, ki se še niso pobrali s hrbtov, nazaj na noge, pospravili so svoje transparente in se tudi odpeljali in goščava se je zavila nazaj v svoj mir in potoček je tekel naprej skozi močvirje. /.../ Krešiči so bili ponosni, da so kravatarje in terence ugnali v kozji rog. A v njegovi bližini se je znašla žaba, ki je vse opazovala od strani, naredila je en sam skok do tega pogumnega krešiča in ga zajela v svoj gobec. In preden je krešič zdrknil navzdol v njeno žrelo, je še utegnil reči: »Pa že raje vidim, da me požre naša domača žaba kot rovokopač!«*

d. Kaj nam pa morejo

Volcje so se spet zaredili v naši deželi. Volcje – tako so jim rekli naši stari v starih časih, danes jim rečemo volkovi. Spet se potikajo po naših gozdovih, gmajnah in pašnikih. Volkovi živijo v krdelu, no, pa saj tudi otroci so krdelo, mar ne? Pa trop dedcev v gostilni ... Volkovi nimajo naselij, imajo pa svoja področja in svoje stalne poti in zato ni čudno, da kdaj pa kdaj naletijo tudi na človeka. In na njegove živali (krave, konje, osle, ovce, koze, perjad ...). Volkovi se prav radi pogostijo z njimi. Takrat rejci živali tarnajo, da jih je zadela šiba božja. In tako se je pripovedovalec nekega dne pridružil tropu dedcev v gostilni in ko mu je bilo dovolj, se je iz tropa izločil in odšel domov. Mislil je, da pot dobro pozna, a je toliko časa hodil, da ga je prehitela tema, dóma pa še vedno ni našel. Na srečo je bila takrat rano polna luna, ki mu je razsvetljevala pot. Okoli polnoči je naletel na neko kolibo in se vanjo zatekel ter zaspal. Kmalu ga je zbudilo neko čudno sopenje in tuljenje. Bili so volkovi. Pogovarjali so se o tem, kje vse bi še lahko lovili, kako bi lahko preskočili ogrado, katero žival bi pojedli ta večer ... »Pejmo, saj kaj nam pa morejo,« so zatulili vsi skupaj in skozi špranjo med deskami kolibe sem jih videl, celo krdelo s slinastimi gobci in naščeperjeno dlako v luninih žarkih, da me je kar zmrazilo. /.../ Obležal sem tam na listju z razbijajočim srcem in čez čas sem začel sumiti in sem se vprašal: Kaj pa, če to sploh niso bili volkovi? Če so bili ljudje? Saj so se obnašali čisto po človeško.

e. Luči in zvezde

Neke tople pomladne noči sem stopil na balkon domače hiše, da bi gledal zvezde. Človek je včasih tako razpoložen, da bi gledal zvezde – da bi iz mestnega, civiliziranega sveta vstopil nazaj v naravo, nazaj v vesolje. Pripovedovalec je ugotovil, da v mestu ničesar ne vidi, saj je na kup svetlečih motečih dejavnikov: svetlobne reklame, razsvetljena okna hiš ... Oblekel se je in odšel na deželo, a tudi tam ni bilo dosti drugače. Pomaknil se je globlje v gozd in po deželni cesti. Ozrl se je v nebo, ki se mu je zdelo kot črna luknja. Spominjal se je zvezd, ki jih je včasih lahko gledal, a pravih zvezd še vedno ni videl. Prišel je na planjavo. Upal je, da ljudje na deželi varčujejo z elektriko, saj so tudi bolj povezani z naravo. A ko je prišel na vrh planote, je tam stala cerkva, ki pa je bila tudi močno razsvetljena. Ob njem se je pojavil mož, ki je bil oblečen v črno, imel je črn klobuk in okrogel, bel ovratnik. »Zvezde ste nam vzeli!« »Te osvetljene cerkve so zdaj zvezde,« je rekel črni mož, »za tiste zvezde na nebu pa ne skrbi, še so tam, samo vidimo jih ne, pa nam jih tudi treba ni.« /.../ »Vzeli ste svetlobo zvezdam in si jo prilastili,« sem rekel jezno, »adijo, kdorkoli že si.« /.../ »Pozabi na svoj stare zvezde,« sem slišal za seboj, »tvoja zvezda smo zdaj mi!« In tako je razmišljal, kje bi sploh še lahko videl zvezde. V puščavi? Na sredi morja?

f. Pingo in Fringo

Čeprav se pisatelj najraje zadržuje v svoji hišici na robu gozda, ga včasih pot zanese tudi kam daleč. Tokrat ga je zaneslo v Hamburg, veliko nemško pristaniško mesto. Ogledal si je star ledolomilec, ribiško borzo ... Po priporočilu ribiča si je ogledal tudi živalski vrt, kjer je opazoval pingvina. Oba sta bila moškega spola in varovala jajce. O tem ga je podučil krmar tistega starega ledolomilca. »To so Humboldtovi pingvini, kar nekaj takšnih parčkov je v tem vrtu,« je rekel krmar. Pripovedovalca je

zanimalo, kje sta dobila jajce. »Zmerom se najde kakšno zapuščeno jajce,« je rekel krmar. »Saj se res,« sem odgovoril, »in prav je, da nekdo poskrbi zanj, samo da ga ima rad.«

g. Krokrokar na večni poti

Zadnjih nekaj dni pripovedovalec preživlja v Šiški in ker že dolgo časa ni bil v živalskem vrtu, se odloči, da gre tja. V živalskem vrtu se mu je zdelo zanimivo, da največ časa ljudje preživijo pred kletko z opicami. Saj menda vedo, da so se iz njih razvili, mar ne? Ampak njega opice ne zanimajo. Ustavil se je pred kletko s ptiči in oko mu je privabil krokrokar, ki je čepel na tleh med fazani in kurami. In obudil se mu je spomin na tista leta, ko je hodil v nek samostan na prijateljske obiske. Prior tamkajšnjega samostana je imel točno takega krokrokarja. Počepnil je h kletki in zaklical: »Pater! Pater!« In ptič mu je začel odgovarjati. Bil je čisto presenečen. Ni mogel verjeti, da je to ta krokrokar. Mimo je prišle neki očka z otrokom: »Ta vas pa pozna.« Pojasnil mu je zgodbo o priorju in kako lahko krokrokarji doživijo blizu 100 let, a v tistem je očka že šel, pripovedovalec pa je skozi rešetko pobožal krokrokarja, ki mu je kar sam ponudil kljun. *Odšel sem iz živalskega vrta in po Večni poti – a ne v Večnost – bila bi prevelika zame. Samo do stolpnice v Šiški.*

h. Opica, ki izvira iz človeka

Pripovedovalec odkrito pove, da ni poseben ljubitelj opic. Njihove idiotske grimase, pokanje ksihtov in guncanje afen ... vse to ga odbija bolj kot privlači. Tudi ko sedijo čisto pri miru, v njihovih očeh lahko opaziš, da se v njihovih glavah nekaj kuha. *Opica razmišlja, kakšno norčijo bi ugnala v naslednjih 5 minutah. Tedaj spominja na najbolj nemirnega otroka v razredu, kadar je slučajno nekaj časa pri miru. /.../ Potem sošolki v vrsti pred seboj spodmakne stol.* In še vedno je presenečen, kako se pred njihovimi kletkami najbolj nagnetejo ljudje, ki obiskujejo živalski vrt. No, včasih, ampak res le včasih se pa tudi njemu zgodi, da se ustavi pred kletko z opicami. In tako je bilo tudi tokrat, le da je bil tokrat pred kletko sam. Poklical ga je opičjak in spregovoril z njim. Pohvalil se mu je, da izhaja iz človeka. Pripovedovalec se mu je posmehoval, da to ne bo držalo, da so se ljudje razvili iz opic. A opičjak ga prepričuje, da je bilo to pred 200 leti, danes pa se je vse spremenilo. Pripovedovalec je še vedno nejeveren. Potem pa mu je opičjak zaupal skrivnost: »Mogoče to res ni čisto res, je pa skoraj res. Sem namreč kloniran iz izvorne celice. Kot ovca Dolly. Moja mama je doktorica Mary Shelley, oče pa profesor Modrinjak.« »Ampak celica, iz katere so te klonirali, je bila opičja. Torej si le opica!« Očitno ga je s temi besedami precej užalil, saj je šimpanz začel noretiti. Razbil mu je iluzijo o tem, da izvira iz človeka. *Ko sem odhajal od kletke proč, se je še drl za menoj in še zmerom sem ga razumel: »Mogoče jaz res ne izviram iz človeka, ti pa prav gotovo izviraš iz opice!«*

i. Spiritistična seansa z Albertom

Pripovedovalec je imel v svojem življenju veliko opraviti z živalmi in tudi tokrat obuja spomine na živali. Recimo takrat, ko je bil pijan, je vedno šel pod kravo ležat. Krava ga je sprejela in mu s svojim jezikom uredila celo frizuro, kot bi ga namazal z briljantino. Ta navada je bila že tako znana, da so vsi njegovi gostilniški kompanjoni iskali Mateta pod kravo, če so kdaj pregloboko pogledali v kozarec. Zaradi te svoje navade je bil priča tudi kotitvi telička! Kakšen čudež, da je kravji mladiček že po 5 minutah stal na svojih nogah. Pa naj to naredi človeški mladič, če more!! Enkrat je moral pred kravami bežati, saj jih je njegova psička znervirala. Torej, krave je dobro poznal. Ampak nekega dne pa se je vrnil v Bohinj in zagledal neke čudne krave. Izvedel je, da so to škotske krave. In z eno oz. z eno od škotskih krav je spletel prav posebno prijateljstvo (v bistvu z enim, saj je šlo za bika). Škotske krave so bile v večini črne, ta bikec (ime mu je bilo Albert pa je bil bel). Ko se je rodil, se je z njim redno srečeval še 4 leta. Nekega dne, ko ga že dalj časa ni bilo v Bohinju, se vrne in vidi, da imajo v gostilni kolone. Ravno so razkosavali kravo. Posvetilo se mu je, da ima gostilničar le še eno kravo – bika Alberta. »Ali ti ni hudo, ko si ga takole ...« sem rekel Meziju. »Kaj hočeš,« je rekel, »kmet sem in

to je moj biznis.« Nekaj tega mesa je dobil celo pripovedovalec. Odnese ga je domov, tolažil se je, da je Albert le še zrezek, on pa je mesojedec. In tako je prišel domov ter si pripravil zrezke. A ko je krožnik z zrezkom postavil na mizo, se je začelo dogajati neverjetno. Miza se je nagnila, krožnik je zdrsnil na drugo stran, pivo v vrčku je pljusknilo. »Kdo je?« sem rekel s trepetajočim glasom. »Albert,« je odgovoril glas, podoben otožnemu mukanju. »Albert,« sem vzkliknil, »kje pa si?« »Na krožniku,« je rekel glas, »upam, da ti bom teknil.« Zastrmel sem se v zrezek. Drsel je po krožniku sem in tja in odrival krompir. Zdelo se mi je, da iz njega gleda veliko goveje oko, iz katerega polzi solza.

j. Kameli za Lepega princa

Pripovedovalec govori o tem, kako ga med ležanjem na postelji obišče domišljija in tako tudi že njegova žena ve, da če leži in gleda v zrak, da dela. Tako je v takem trenutku začel sanjariti o kamelah: kje živijo, kje shranjujejo vodo, da jezdijo večinoma po puščavi ... Živijo v deželi šejkov, kot šejk Moharem, ki ima z zlatom okrašen šotor, ima veliko dvorjanov in vojakov, vozi se z džipi na nafto, saj ta zanj tako ali tako ni problem. Na drugi strani sveta pa prebiva Lepi princ, ki se vsak dan pogleda v ogledalo in ga vpraša: »Ogledalce na steni, povej, kdo je najlepši v deželi tej!« In ogledalce mu odgovori, da je on, Lepi princ. Ko opravi obred z ogledalom, se odpravi v službo, ker Lepi princ mora priti do službe, kjer ima terence na nafto in dvorjane, ki mu strežejo. Njegovi dvorjani so mu nekega dne organizirali obisk pri šejku Moharemu, da bi sklenili kakšen dober biznis. Šejk se je pri svojih dvorjanih pozanimal, kaj Lepi princ rad je in pije. Usedla sta se in popila čaj. V pol ure je bil sprejem končan. Lepega princa so odvedli h kamelam. Bilo jih je na stotine. Izbrati si je moral dve kameli. *Lepemu princu je bilo malo nerodno, a njegov tajnik mu je šepnil na uho: »Tega ne smete zavrnil, šejk bi bil zelo užaljen, če bi zavrnil njegovo darilo.« Najprej je pokazal na dve moški kameli, podšejk pa mu je svetoval dve drugi, ženski kameli, ker ženski kameli lahko vsaj pomolzeš, moških ne moreš. »To sta Lejla in Nejša, njuno mleko vam bo dajalo večno mladost in lepoto.« Kamele so pripeljali nazaj v deželo Lepega princa, a nikamor ju niso mogli nastaniti. V živalskem vrtu ni bilo prostora, med konje v Lipico ne spadajo, ker nista konja ... Vladni šofer ju je vsak dan pomolzel in peljal mleko v vladno palačo. Lepi princ ga je pil in si z njim včasih umil obraz. In res – vsak dan je bil mlajši in lepši, tako je reklo ogledalo na steni. Pametnejši pa zato nič bolj. Nekoč so tudi mene povabili v vladno palačo na neki sprejem za umetnike; in dali so mi piti kamelje mleko iz naprstnika.*

k. Cerkevni netopirji

Pripovedovalec je bil spet pozno v noč v gostilni. Ko se je nekje ob polnoči vračal domov, je opazil na nebu dve luni, križi na pokopališču so se guncali, slišal je glasove godrnjanja ... Nenadoma je opazil, da po zraku okrog njega letajo miši. Niso bile bele, ampak črne. Ni mu bilo jasno, da lahko miši letajo. Takoj se je spomnil, da gre za netopirje, ki v toplih nočeh frčijo okrog cerkvenih vrat. Za hip mu je uspelo enega ujeti v roko, a ga je ta ugriznil. Tako sta se začela prepirati, kdo je komu prej kaj naredil: ali je pripovedovalec ujel netopirja ali se je on zaletel v pripovedovalca. Netopir mu je zabrusil, da se je zaletel vanj, ker je misli, da je njegova glava pajčevina, v kateri tiči ujeta muha. Ni mu ostal dolžen, ozmerjal ga je s podgano, to pa je v netopirju vzbudilo še hujši bes. Poklical je še ostale netopirje in vsi so letali okrog njegove glave. Pripovedovalec je krilil z rokami, tako da mu je netopir zagrozil, da mu bodo pili kri, saj se bodo spremenili v vampirje. Tega pripovedovalec ni verjel, ker so vampirji le v katedralah, tole je pa ena mini cerkva in ne katedrala. Ob vsem prerekanju se je pripovedovalec možno utrudil, se naslonil na cerkvena vrata. Presenetilo ga je, da so bila vrata odklenjena in padel je na tla. S tal je lahko opazoval strop cerkve, na katerem so viseli zaspani netopirji. Zjutraj ga je zbudil mežnar, ki je šele v tistem trenutku ugotovil, da je pozabil zakleniti cerkvena vrata.

I. Sporočila iz vesolja

Zadnjič enkrat sem ponoči stal pred svojo hišo na robu gozda in gledal zvezde na nebu. /.../ Ko stojim pred hišico na robu gozda in gledam v zvezde, se marsikdaj vprašam tisto, kar se mnogi sprašujejo, tudi veliki znanstveniki – je tam gori, v vesolju, še kakšno življenje? So še kakšna živa bitja? Ali smo čisto sami in edini v vsem prostranstvu? In v tem njegovem razmišljanju ga je poklical prijatelj in mu povedal, da je na nebu še ena nova zvezdica. Umril je njegov psiček Piki. Moj prijatelj je bil žalosten, ker mu je umrl Piki, in je razmišljal bolj pesniško. Znanstveno vprašanje pa je, ali so v vesolju tudi druga živa bitja. Včasih se mi zdi, da si ljudje želimo, da bi bila. Da ne bi bili čisto sami v črnem prostoru vesolja. To želimo, čeprav se nas na Zemlji drenja že 7 milijard. Sedem milijard – pa se počutimo osamljeni! In v močni želji, da bi govoril z vesoljci in da bi ti prišli ravno na njegovo dvorišče, ga odpelje stran, v zgodbo, ki jo piše. Ko pa hoče zgodbo natisniti, na natisnjenih listih ni besedila, ampak kar ene črke, besede. Zagotovo so to sporočila iz vesolja, si je mislil. Na koncu je ugotovil, da je imel printer le slabo povezavo z računalnikom. Ko je ponovni pritrdil kable, je vse delalo, kot mora. Oblekel sem se in se skozi gozd napotil v hotel. Pot so mi osvetljevale zvezde. Dokler jih niso presvetlile luči iz hotela. Tam je bilo polno ljudi. Plesali so. Nekateri od njih so me poznali in so me povabili k mizi. Po dveh urah sedenja z njimi se mi je že zdelo, da so mali zeleni možički. Saj je vseeno, od kod. Samo da nismo sami vsak v svojem vesolju.

m. Smrt predsednikovega slona

Slon Sony je tarnal, da ne ve, kaj mu je, ampak da se zelo slabo počuti. Predvideval je, da je bolan. Slonica Lanka pa je vedela, kaj mu je. Star je bil. In to mu je tudi povedala, sicer s prisposodbo o oljki, ki je Sony ni razumel: *Z otožnimi očmi, skritimi v globokih kožnih gubah slonjega obraza, je pogledal okoli sebe in skozi rešetke njunega bivališča. To je ležalo pod majhnim hribom na otoku in okoli njega je bil razgled na prostran travnik, na katerem so se pasli jeleni in damjaki. Sredi travnika je raslo veliko drevo, oljka, tako veliko, da bi bilo treba deset ljudi, da bi ga vsi skupaj objeli okrog in okrog.* »Star sem komaj dvainšestdeset let,« je rekel slon, »oljka pa tisoč sedemsto, pa ji nič ni.« »O ja, ji je,« je rekla slonica, »znotraj je že vsa trhla.« Spomnil se je, kako so ga kot dveletnega slončka prinesli na predsedniški otok, kako so ga božali z rokami in grabljami. Bil je to slaven slon in imel je slavno preteklost. Dve leti za njim je prišla še slonica Lanka. On je bil iz Indije, ona s Šrilanke. Na otoku je bil cel živalski vrt, po otoku so se vozili predsednikovi generali, filmske zvezde, gledališki igralci. Slon se je tega zelo dobro spominjal, saj ima slon pač dober spomin. Spomnil se je tudi, kako so imeli predsednika vsi radi, a ga je slonica opomnila, da včasih so ga imela vsi radi, danes pa ga prezirajo, čeprav ga ni več. Slonu so se zdeli pretekli časi res lepi časi. Smešen se mu je zdel spomin, kako je prišel nek majhen predsednik sosednje dežele, ki je rekel, da sloni letajo po zraku. Potem se je spomnil Lepega princa izpod Alp, ki je cmeral, da so njemu podarili le dve kameli in nobenega slona ... In pa obiska Elizabeth Taylor in Sophie Loren ... Slonica se je morala strinjati, da so bil to res zlati časi: »A vse mine, ko čas teče.« Slonu se zdi, da res prihaja konec. Slonica ga tolaži, da ne bo tako hudo. Hoče mu vlitati upanje z reinkarnacijo in takrat si zaželi, da bi lahko bil ptica. In slonica se zasmije in reče, da bo potem pa res slon, ki leti. Slon Sony ni več odprl oči. *Kmalu potem, ko so ga pokopali, se je na nebu pojavil nov galeb. Za galeba je bil nenavadno težak ...*

n. Kraljičin lipicanec

Nekoč je bila za devetimi gorami in devetimi vodami majhna dežela, ki je želela postati velika in razpoznavna. Bila je tako majhna, da si bil takoj na njeni meji, če si se sprehajal. A še tako majhna dežela ima nekaj posebnega in lepega in to so bili njeni lepi konji. Nekega dne so kralj in visoki dvorjani razmišljali, kako bi postali veliki in slavni. Spomnili so se, da lahko povabijo na obisk kraljico. Kraljica je rada potovala in v tej deželici res še ni bila, zato se je povabilu odzvala. Povabili so jo na

golf, a kraljica nad golfom ni bila navdušena. Vedela pa je, da ima ta mala deželica lepe konje, zato si je zaželela konja. In res. Kraljici so podarili konja in z njim je odšla jahat. A na poti je v konja priletela žogica za golf. Konj se je splašil in vrgel kraljico s sedla. O tem so pisali vsi svetovni časopisi in mala deželica je postala, če že ne velika, pa prepoznavna. *»To je tam, kjer so z žogico za golf sklatili kraljico s konja,« so pisali v New Yorkerju in London Timesu in Frankfurterju in celo v Pravdi, če Pravda sploh še izhaja, sicer pa to niti ni najbolj važno. Važno je biti znan, slaven in razpoznaven, pa naj stane, kar hoče!*

o. Novi Butalci

Deželica, o kateri gre beseda, je bila majhna, a je veljala za lepo. Na travnikih so se gostile raznorazne živali, a pripovedovalec izpostavi 3: čebele, krave in ovce. Od čebel pridobimo med, od krav mleko in od ovac volno. Nekega dne so se ob travniku ustavili avtomobili. Ven so stopili gospodje, ki se jim je videlo, da so pomembni, saj so bili oblečeni v lepe obleke s kravatami. Bili so ministri. Pogovarjali so se, kako bi čebele, ovce in krave spravili pod skupni imenovalec, da bi jih lahko združili v en zakon. Vsaj eden je bil pameten in je rekel, da to ni mogoče, saj čebele dajejo med, krave mleko, ovce pa volno. Pa se je oglasil strokovnjak za kmetijstvo ter povedal, da so to vse pašne živali. Najvišji minister je takoj vzel idejo za svojo. In tako so bile živali zajete v isti zakon. *In tako se je zgodilo, da so v tej lepi deželici med morjem in gorami, po istem zakonu, čebele dajale mleko in volno za nogavice, krave so morale pridelovati med in ovce vsega po malem, razen volne. Prebivalci male, lepe deželice so jedli med od krav in ovc, pili mleko, ki so ga dajale čebele, in se oblačili v čebeljo volno. Ni treba dvakrat povedati, da se je deželica imenovala Nove Butale. To je tista deželica, v kateri se ves čas pretepajo Butalci in pamet, in Novi Butalci zmerom zmagajo.*

p. Lepi princ postane kralj

Lepega princa ste že spoznali. Gre za tistega Lepega princa, ki se vsako jutro postavi pred ogledalo in ga vpraša, kdo je najlepši v deželi tej. Ampak sedaj je bil že kralj, saj pač tako je v kraljevi hierarhiji, da princ enkrat postane kralj. In tako se je zgodilo tudi s tem princem. Še vedno je spraševal ogledalo, kdo je najlepši v tej deželi. A kralj z odgovorom globoko v sebi ni bil nikoli zadovoljen. Opazil je, da ima ameriški kralj ovalno pisarno, njegova pa ni bila ovalna, ampak kvadratna. Da bi malo pozabil na svojo nesrečo v sreči (kajti to, da je postal kralj, je bila vendarle sreča), se je lotil različnih del: kidal je gnoj, nalagal smeti v smetarske vozove, krmil krave in kure, hranil otroke v sirotišnicah ... *Vse to je počel, kajti njegovo pravilo je bilo, da se mora žrtvovati za deželo in zanjo tvegati vse, kar je mogoče.* A globoko v sebi je bil še vedno nesrečen kralj. Kadar je bila njegova osamljenost najhujša, je vedno stopil pred ogledalce z istim vprašanjem. *Nekega dne, ko je bil še posebej osamljen, si je zaželel, da bi imel ob sebi nekaj prijaznega in družabnega, recimo kakšno žival.* Dolgo je razmišljal in prišel do idealne živali, s katero ni veliko dela: zlata ribica. Dal jo je v okroglo bučko in nad tem so se varuhi živali pritoževali, saj je revica morala plavati vedno v krogu. Od tega pa se ji lahko v glavi zvrtili ali celo bruha. Ribica se jim je zasmilila, Lepemu kralju tudi, zato jo je prestavil v pravokoten akvarij in sedaj je ribica lahko plavala od leve proti desni. Vsaj slabo ji ni bilo. A tudi to ga ni osrečilo. Skozi okno je opazoval okolico in ugotovil, da nima stalne straže. Z vojske so mu odgovorili, da ima premalo vojakov, da bi si lahko privoščil stalno stražo. A kralj je bil marljiv človek, zato si je naredil čako iz papirja (kar je znal še od malih nog), si sposodil gumijaste škornje od hišnika, prijel puško za cev in se postavil pred vrata kraljeve palače. Zjutraj je dvignil zastavo in zvečer jo spustil. Vsake tri ure je zakorakal tri metre v eno in drugo stran. *»Tako lepega vojaka nimajo niti pred Buckinghamsko palačo v Londonu,« so se razpisali v kraljevem časopisu. In za njim so to povzeli vsi ostali časopisi. In mi smo bili najbolj ponosni državljani na kontinentu.*

q. Tiranozaver Rex

Pripovedovalec je spet nekam šel. Prijatelj ga je povabil v zidanico na Dolenjsko. Tam je bilo še nekaj takih krjavljcev kot je bil on. Ko je padla noč, so se iz kevdra preselili v kuhinjo, kjer je na štedilniku brbotal golaž. Pojedli so ta golaž in ga zalivali s cvičkom in, kot je v navadi, postajali čedalje pametnejši, reševali so svetovne in domače probleme sedanosti in preteklosti ... /.../ kjer smo naleteli na dinozavre in tiranozavre, tiste pošasti iz Jurskega parka, in čeprav nismo o njih skoraj nič vedeli, smo zdaj vedeli skoraj vse in eden od nas je celo trdil, da so tiranozavri predniki današnjih kur in piščancev. In tiste noči ga je iz spanca zbudil dinozaver, ki mu je plezal na trebuh. Iz kljuna mu je smrdelo, okrogle oči so boljčale vanj ... Nisem se niti premaknil, saj se tudi nisem mogel, ko me je tiranozaver tiščal v slamarico, samo mislili sem si, kaj je Jurčičev Krjavelj, ki je s sabljo presekal hudiča na dva kosa, v primerjavi z mano in mojim tiranozavrom! Le da jaz nisem imel sablje, da bi ga presekal na dva kosa, pa tudi prevelik bi bil za sabljo, za tegale bo moral imeti vsaj motorno žago ... Zelo sem si želel zavpiti na ves glas, a kot je znano, človek v takšnem položaju ne spravi iz sebe niti glasu. Začel pa je kriliti z rokami in prišel je do spoznanja, da se je na njegov trebuh ugnezdila kura, ki je imela zaradi njegovega kriljenja malo razmršeno perje, odprt kljun in težko je dihala. Očitno je je v samoobrambi malo preveč mahnil. In kaj sva imela skupnega Jurčičev Krjavelj in jaz? Oba sva pila cviček, če ni bilo vmes tudi kaj šmarnice.

r. Najmočnejša žival na svetu

Neke noči pripovedovalec ni mogel spati, saj ga je srbelo čisto povsod: v nosu, v uhlju, v ušesu ... Vstal je in si očistil vse te predele ter se vrnil v posteljo. Potem pa ga je začelo srbeti pod pazduho, pa se popraska tam. Pa se popraska v nosu. Pa se popraska po popku. Čisto se mu je že mešalo. Obrnil se je v steno in začutil, kako mu nekaj leze po laseh. Srbenje se je preselilo na vrat, zlezlo pod majico, v kateri spi. Položaj je postajal nevzdržen. Vse ga je srbelo. Skobacal se je na noge in debelo gledal v posteljo. Po rjuhi so tekale majhne živalice. Zdelo se mu je, da se valjajo od smeha. Bile so bolhe, si je mislil. A niso bile. Bile so pršice. »Nobene bolhe,« so zacvilile živalce, »pršice smo, najmočnejše živali na svetu! Tehtamo eno desetisočinko grama in lahko dvignemo breme tisočdvestokrat težje od sebe. Zato smo te lahko vrgle s postelje. Hranimo se z odmrliimi ostanki živih organizmov in lahko rečemo, da imaš ti na sebi kar obilo takšnih odmrlih ostankov samega sebe.« Malo ga je bilo sram, saj je vedel, da se že nekaj dni ni umil, zato je skušal v pršicah vzbuditi nelagodje in vsaj kanček krivde, češ da je malo nevljudno jesti drugega človeka in mu vdirati v posteljo takole ponoči. A pršice so bile na to zelo ponosne. To je bilo njihovo poslanstvo – odstranjevati odmrle celice. Pripovedovalec je zamenjal posteljnino, se stuširal, celo zakrpal strgane nogavice. Moč ni samo v velikosti. Mnogo majhnosti je lahko zelo veliko.

s. Resnično o ježevcu z rožnika

Ježevac Ivan je v prostorni ogradi v živalskem vrtu kopal jamo v zemljo pri ograji. Kopal je, ker ni imel kaj drugega početi. Kar na lepem pa se mu je zgodilo, da je prikopal na drugi strani ograje ven. »Do nečesa sem se prikopal,« si je rekel, »samo ne vem še, do česa.« Lezel je navzgor, ker navzdol je bolj težko šel. In tako je prilezel na vrh Rožnika do hišice, na kateri je pisalo Gostilna Rožnik. A tam ni bilo ničesar, niti psa. Bilo je zaprto. Lezel je tik ob zidu in v nekem trenutku je zlezal čez nekakšen lesen pokrov, ki pa je bil malo nagnit in tako se je ježevcu vdrlo in padel je v klet. Tam je že bila miš. Ta ga je podučila, s čim se lahko prehranjuje. Ježevac je celo zimo preživel v kleti ob sadnih sokovih in napolitankah. Ko so se spomladi vrnilo ljudje, so v kleti odkrili opustošenje in ježevca. Škoda je bila narejena. Ljudje iz živalskega vrta so prišli po ježevca. Bili so presenečeni, da bi tako razdejanje lahko naredil en sam ježevac. Na koncu so le morali plačati znesek 500 eur. /.../ sicer pa ni šlo iz njegovega žepa, ampak iz žepa živalskega vrta in njegova direktorica se je jezila, ampak na koncu so se pa le vsi smejali in so rekli: »Tale Ivan je naredil v gostilni skoraj tolikšno opustošenje kot tisti legendarni Ivan,

ki je pred sto leti živel v hišici čez cesto in pisal knjige, od katerih se otrokom v šoli še danes ježijo lasje, tako da so že čisto podobni ježevcem.» (Govori o Ivancu Cankarju.)

t. Nilski konj iz Hipopotamije

Pripovedovalec opisuje nilskega konja in razpreda, zakaj je sploh konj in ne prase, ker je tako težek in zavaljen ... zakaj nilski, če pa sploh ne živi v reki Nil. Saj ta nilski konj, o katerem je govora v tej zgodbi, živi v živalskem vrtu. Tako je pred kratkim deževalo teden dni skupaj. Reke in jezera so prestopila bregove in to je Hipota blazno kratkočasilo. Tudi njegovo malo jezerce je dobivalo večje razsežnosti in kmalu se je voda zlivala čez bregove tudi pri njemu. Ves je bil vznemirjen, saj se mu je obzorje širilo. *Obzorje se mu je res razširilo, ko je Hipotova velikanska masa odplavala čez rob jezera in še čez rob živalskega vrta. »Zdaj grem na potovanje,« je rekel, »da si malo raztegnem noge in razširim znanje.«* Še naprej je deževalo in Hipota neslo čez pol dežele, ki si jo je sedaj lahko dodobra ogledal. Konja so opazili ljudje, ki so hodili okoli v gumijastih škornjih. Zvečer sta v poročilih Lučka Kajfež Bogataj in Anton Komat sporočila, da prihaja do vesoljnega potopa, ker je bil nekje sredi dežele opažen nilski konj. *»Zdaj je zadnji čas,« je povedala Lučka na televiziji, »da se zavemo nevarnosti, ki jo povzročamo ljudje s svojim nemarnim odnosom do okolja.«* Hipo je potoval mimo zdravilišča. Tam si je privoščil pravo tropsko solato, kakršna raste v Nilu. Ljudje so se tako ali tako pritoževali nad to solato, ker je jemalo kisik ribam, ki so komaj še dihale. V naslednjih dneh se je vreme umirilo, nilski konj pa je obtičal v jezeru pred zdraviliščem. Živalski vrt ga je hotel nazaj, a uprava termalnega zdravilišča tega ni želela. Hotela ga je obdržati. *Kako se je špetir nadaljeval, bomo izvedeli, če bomo zvečer gledali televizijska poročila; tam so vsak večer sami špetirji, pa naj gre za nilskega konja ali pobijanje majskih hroščev. In tako vse do naslednjega vesoljnega potopa.*

u. Čebele padajo z neba

Poletje se bliža, in ker sem na travniku pod hišico na robu gozda opazil čebele, ki so se pasle na cvetlicah, sem se vprašal, ali sem imel v življenju kaj izkušenj s čebelami, razen seveda, da zelo rad jem med. In tako se je obujanje spominov začelo. Pripovedovalec se spomni, da je imel v OŠ sošolca Matija, ki je bil strasten čebelar. Njemu so napisali pesmico o trotu – edini čebeli (čebeljemu samcu), ki ni potrebno nič delati, le oplojevati svojo matico. Drugi spomin mu seže, kako ga je čebela pičila v ustnico. Pil je pivo iz steklenice in ni opazil, da je v njem čebela. Od takrat naprej vedno pogleda, da v steklenici ni čebele. Nekega dne pa se je sprehajal po travniku, saj je moral opraviti nujen telefonski pogovor. Na travniku je imel največ miru, saj če je bil v mestu, so ga takoj zmotili avtobusi, motorji, hupe taksistov, ki jih je bilo v času njegovega telefonskega pogovora še izdatno veliko, kot da bi čakali samo na to, kdaj bo vzel telefon v roke in klicaril. Ko se je tako sprehajal po travniku, je opravil mnogo tel. klicev, ne samo poslovnega. Mobilec je utihnil, on pa se je usedel na štor, kamor je priletela čebela, se usedla zraven njega. Opazil je,, da je vsa zadihana. Predstavila se mu je kot čebelica Maja. Vprašal jo je , kam gre, a čebela je bila zmedena in ni vedela, kam. Odkrila sta srž njenega problema: mobilno omrežje ji stalno brenči in se trese in se zaletava vanjo. Tako lahko bere SMS-sporočila. *»Ah,« sem rekel, »to so mobilni telefoni.« »Ne vem, kaj so,« je rekla Maja, »ampak čebele smo vse zmešane. Veliko jih je padlo na tla in se sploh ne poberejo več. Zvečer se jih samo polovica vrne v panj. Kje so druge čebele?«* Pripovedovalcu je priznala, da se je tudi sama izgubila in sploh ne ve, kje je. Ugotovila sta, da je v Ukancu, morala pa bi biti v Rojah. Čebela je jokala in pripovedovalec se je je usmilit. Peljal jo je Roje. *Tam me je z rilčkom poljubila na uho in zletela skozi odprto okno. Zdaj ne vem, kaj naj storim. Ali naj še uporabljam mobilni telefon? Naj telefoniram samo še v hiši? A saj gredo signali skozi zidove ven in se tam spet zaletavajo v čebele ... Nočem klatiti čebel z neba! Halo!*

v. Vrana, ki je imela dost

Kot se dogaja marsikomu od nas, da postane nenadoma iz neznanega vzroka slabe volje ali celo popadljiv (vzrok je skrit globoko v nas), tako se je to nekega dne zgodilo vrani Varni, ko je sedela na vrhu droga za električno napeljavo in čutila pod kremplji enakomerno brnenje elektrike, ki jo je žgečkalo po podplatih in ji povzročalo srbenje v nosnicah nad kljunom; naenkrat se je zadrila, in vrana se zna res dreti: »Jaz imam tega dost!« Ob živce so jo spravili tudi avtomobili sredi ceste, mestne vrane, ki so se šopirile s svojim znanjem (Vrane družijo se rade, pet na veji jih sedi ... puška počí, ena pade, koliko jih še ostane?) in forami ... Varna se je odločila - odselila se je na podeželje, saj je mislila, da bo tam imela več miru. A tudi tam miru ni našla. Kavsnila je ribiča v glavo, ta pa je klical na pomoč. Vrana je postajala čedalje bolj zlobna. Odletela je do steze, kjer so tekali džogerji. Napadla je enega od njih, da se je s koleni zadržal po ostrem pesku. Zdaj je vrana priletela že v bližino šole in napadla nekega fantka, ki se je s kolesom zložil po tleh. Ker se je spravila na otroka, otroka pa je treba zaščititi, je šlo vse proti vrani. A vrana Varna se je znašla. Ko so izdali odlok o odstrelu, so na delo poslali lovca. Vrana pa se je znašla in odletela na vejo, kjer so že sedele 4 vrane. Lovec ni vedel, katero naj ustrelí, zato je ustrelil tisto, ki mu je izgledala najbolj nesramna in nevarna. Nam je preostalo vprašanje, ali je bila vrana prava vrana ali jo je skupila katera druga. Tako se namreč roki pravice izmuzne marsikateri zločinec in nam ne preostane drugega, kot da beremo časopise in čakamo, ali bo nevarna vrana ponovila svoje zločine. Ali se bodo zaradi tega policaji, veterinarji in lovci skregali vsak med sabo in vsi med seboj, ker je takšna navada v deželi tej. Osebno mislim (takšen sem pač), da je nevarna vrana preživela in se bo kmalu spet pojavila; oko deželnih lovcev pri nas praviloma zgreši tistega, ki je kriv, in odstrelí tistega, ki ni.

w. Stoprvi medved

Tistega kresnega večera je medved z imenom Medjed dokaj klavrne volje tacal po gozdu v svojem stalnem območju gibanja. Tistega večera se je medved znašel na robu jase, sedel v praprot in gledal proti koči, iz katere je mrgolelo luči, pred njo pa je stala množica velikih avtomobilov terencev. Razmišljaj je o tem, kako je še nekaj časa nazaj tam stala le ena koliba, sedaj pa je tam že cel kup hiš. Iz hiše se je glasno razlegalo govorjenje samih dedcev, slišalo se je tudi žvenketanje kozarce in petje. Vse skupaj je bilo bolj podobno gostilniškemu okolju kot lovski koči. Trije od mož v hiši so bili visoki ministri vlade: eden za kmetijstvo, eden za varstvo narave in eden za lovstvo in gostinstvo. Sklepali so posel glede odstrela medvedov. Oštirjem in krčmarjem je bilo pač potrebnih več medvedov. Ljudje hočejo jesti medvedje šape, medvedji golaž in medvedje salame ... Povpraševanje je čedalje večje, kar hočejo izkoristit in povečati profit. Minister za kmetijstvo in minister za lovstvo in gostinstvo sta pristala na podkupnino ter obljubila, da bosta napisala zakon, s katerim bosta dovolila odstrel 100 medvedov. Od vsakega medveda so vtaknili 2000 v žep (in ne račun, da se ne bo videlo, da sta podkupljiva), lovci pa bodo to z veseljem postrelili. Medved Medjed se je dvignil iz praproti, si otresel dlako, da so semena padla iz nje, kar je bilo tako, kot da bi si snel slušalke, in odhlačal globlje v gozd. »Upam, da sem jaz stoprvi medved,« si je žalostno zabrundal, »če pa nisem in bom prišel na seznam za odstrel, pa je zame boljše, da se vrnem v Bosno, kjer vsaj za zdaj ni več vojne, tukaj pa je, proti medvedom tudi še proti komu drugemu.«

x. Polhi, ki so vzljubili glasbo

Pripovedovalcu so se na podstrešju zaredili polhi. Vse bi bilo lepo in prav, če ne bi podnevi spali, ponoči pa rogovili in na podstrešju zagnali tak hrup. Neke noči, ko je sedel pred računalnikom, se je s stropa pokazal poljšji rep, ki je migal ob zidu, kot da pometa. Slišal je *praskanje in pihanje, kot da se dva polha pretepata. Ali seksata. Vtis je približno enak.* Naslednje dni je premišljeval, kako naj se znebi polhov, preden mu podrejo hišo. Nabavil si je literaturo. Vse je prebral, tudi Valvazorja. V eni od revij je pisalo, da jim mora nastaviti radio, da jim igra cel dan. To jih baje odžene. Tako je bilo. Pripovedovalec se je za mesec dni umaknil v mesto, v tem času pa je v podeželski hišici igral radio. In

to zelo glasno. Po enem mesecu se je spet vrnil. Stišal je radio. V koči je bila popolna tišina. No, res je, da je prišel podnevi ... Opolnoči je šel spat. Takrat je ugasnil radio. Čez kakšni dve uri se je ponovno zbudil. Lahko uganete, zakaj? Polhi. Takoj je izza lesenega opaža poslušal polhe, kako se pritožujejo nad tem, da je tišina. Potem so se začeli prepirati med seboj, katera glasba je sploh primerna za posameznega polha. *»Ker že ni več glasbe, pa vrzimo spet balin kugle ali keglje,«* je rekel četrti ali peti – kdo sploh ve, koliko jih je bilo. *In so vrgli balin kugle. Ali keglje, kdo bi vedel. Nobeden od polhov si ni zaželel poročil o vojnah in velikih uspehih domačih oblasti. Ko je bilo na sporedu kaj takega, so si najbrž zamašili ušesa. Vsaj to. Polhi so že pametni. Imajo radi glasbo. Jo bomo pač skupaj poslušali. Prižgal sem radio.*

y. Rodnost podgan

*Je že tako, da se v vsaki skupnosti, človeški ali živalski, zmerom najde nekdo, ki ve več kot vsi drugi, ki misli, da je boljši od drugih in da je absolutno potrebno, da stopi na čelo in jih vodi – pa naj bo od zmage do zmage, od poraza do poraza ali pa, kot se največkrat zgodi, od zmage do zmage do končnega poraza. Vsekakor pa se ima za nepogrešljivega voditelja. Ki je prepričan, da brez njega ne bi šlo in bi vsi propadli. Ki je najboljši in najlepši v vsakem oziru, medtem ko so vsi drugi nevredni in tudi krivi vseh mogočih nečednosti iz prejšnjih časov. In taka je bila podgana Agata Magna. Zavladata je podganam v trebuhu mesta – v kanalizaciji, kjer so se podgane večidel zadrževale. In imela je prvi govor, v katerem je pozivala podgane: »Plodite se! Plodite se! Plodite se!« In podgane so se plodile. (Čeprav je bil originalen govor, po katerem je povzela svoj ukaz: »Učite se učite se, učite se!«) Kmalu je podgana Agata naznanila, da so svoj načrt razmnoževanja presegle za 100 % in tako je Agata Magna zmagala na volitvah. Zdaj je bilo obratno: če so se prej podgane motale ljudem pod nogami, so se sedaj ljudje motali podganam pod nogami. In si iskali hrano med podganjimi ostanki. Na vseh naslovnih in TV-dnevnikih je bila na prvi strani Agata Magna. *V tistem trenutku sem se zbudil. Bile so le sanje, iz katerih se je skušal prebuditi. /.../ in ko sem s pogledom preletel prve strani osrednjega jutranjega časopisa, sem se nenadoma vprašal. »Kaj pa, če je vse res? Kaj pa, če je vse res?«**